

Справа «Б.Б. проти Франції», «Гардел проти Франції»,
«М.Б. проти Франції»
(«*B.B. v. France*», «*Gardel v. France*», «*M.B. v. France*»)¹

Ключовий висновок: внесення інформації про осіб, які вчинили статеві злочини, у загальну базу даних не порушує їхнє право на повагу до приватного життя.

У рішеннях, ухвалених 17 грудня 2009 року у справах «Б.Б. проти Франції», «Гардел проти Франції» та «М.Б. проти Франції», Суд постановив, що

- не було порушено ст. 8 Конвенції.

Обставини справи

Заявниками є троє громадян Франції: Б.Б., 1959 р. н, мешкає у м. Тулузі, Фабріс Гардель, 1962 р. н., у даний час відбуває покарання у в'язниці, та М.Б., 1943 р. н., проживає у м. Мілані. Кожного з них було засуджено за вчинення зґвалтування неповнолітніх осіб. Вироки у справах заявників були постановлені, відповідно, у 1996, 2003 та 2001 роках.

9 березня 2004 року у Франції було ухвалено Закон № 2004-204, відповідно до якого передбачалося створення національної бази даних про осіб, які вчинили статеві злочини. Цей закон набув чинності 30 червня 2005 року. Згадану базу даних згодом також було поповнено переліком осіб, що вчинили насильницькі злочини.

У серпні і листопаді 2005 року та у лютому 2006 року заявників повідомили про внесення даних про них у вказану базу на підставі перехідних положень Закону № 2004-204.

Зміст рішення Суду

Спираючись на ст. 7 (ніякого покарання без закону) та ст. 8 Конвенції (право на повагу до приватного життя), заявники скаржилися на те, що інформацію про них було внесено у базу даних про осіб, які вчинили статеві злочини. Також заявники стверджували про несправедливе зворотнє застосування до них закону.

Внесення інформації про особу у відповідну базу даних мало на меті запобігти та відвернути вчинення злочинів, а отже, за своєю суттю, не могло вважатися кримінальною санкцією чи яким-небудь каральним заходом. Таке внесення інформації також накладало на відповідних осіб обов'язок щороку підтверджувати правильність даних про місце свого проживання, а також у разі їх зміни протягом двох тижнів повідомляти про це. Ці обов'язки мали виконуватися упродовж 30 років після відбування покарання. Вони, на думку Суду, не були достатньо серйозними, аби розглядатися як покарання.

Отож Суд дійшов висновку, що внесення інформації про особу у базу даних про осіб, які вчинили статеві злочини, та обов'язки, котрі виникали в особи внаслідок цього, не були «покаранням» у сенсі ч. 1 ст. 7 Конвенції. Суд відзначив, що зазначений захід має розглядатися як превентивний, до якого не повинен застосовуватися принцип неприпустимості зворотної дії закону в часі, передбачений ст. 7 Конвенції.

Стосовно скарги заявників на порушення ст. 8 Конвенції Суд вказав, що захист приватної інформації про особу має фундаментальне значення для здійснення нею права на повагу до приватного та сімейного життя, зокрема тоді, коли ці дані опрацьовуються автоматично. При цьому той факт, що ця інформація використовуватиметься лише поліцією у правоохоронних цілях не має ніякого значення.

Суд не піддавав сумнівам превентивні цілі створення та підтримання функціонування згаданої бази. Статеві злочини є, вочевидь, тим видом кримінально-небезпечної поведінки, що особливо засуджується. Діти та інші вразливі верстви населення мають ефективно охоронятися державою від таких діянь.

Суд відзначив, що заявники мали гарантовану можливість подати клопотання про вилучення з бази даних інформації про них, а строк її збереження, який становить 30 років, не був, на його думку, непропорційним з огляду на мету зберігання відповідної інформації.

І зрештою Суд звернув увагу на те, що використання відповідної інформації судовими, правоохоронними чи адміністративними органами було предметом конфіденційності та обмежене чітко визначеним переліком випадків.

Суд, відтак, дійшов висновку, що система внесення у загальну базу даних інформації про осіб, які вчинили статеві злочини, відповідала вимозі справедливого балансу між приватними та публічними інтересами, про котрі йшлося у цій справі. Тому Суд постановив, що ст. 8 Конвенції порушена не була.